

Spis treści

Wstęp.....	11
------------	----

Część I

STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE JAKO DYSCYPLINA NAUKOWA	13
---	----

Rozdział pierwszy

Stosunki międzynarodowe jako dyscyplina naukowa oraz jako rzeczywistość kulturowa, gospodarcza i polityczna. Wprowadzenie do teorii stosunków

międzynarodowych. Podstawowe pojęcia	15
1. Wieloznaczność terminu „stosunki międzynarodowe”	15
2. Spór o naukowość stosunków międzynarodowych	17
3. Spór o przedmiot i istotę stosunków międzynarodowych	18
4. Definicja stosunków międzynarodowych	24
5. Funkcje nauki o stosunkach międzynarodowych	27

Rozdział drugi

Początki refleksji nad stosunkami międzynarodowymi. Pierwsze próby stworzenia teorii

1. Starożytność	31
2. Średniowiecze	33
3. Odrodzenie	38
4. Oświecenie	42
5. XIX i XX w.	45

Rozdział trzeci

Współczesne teorie stosunków międzynarodowych. Wielkie debaty

1. Wprowadzenie	49
2. Pierwsza debata	52

3. Druga debata	56
4. Trzecia debata	59
5. Teorie stosunków międzynarodowych	67

Rozdział czwarty

Autonomizacja nauki o polityce i instytucjonalizacja samodzielnej dyscypliny stosunków międzynarodowych	83
1. Uwagi wstępne	83
2. Releksja na temat stosunków międzynarodowych w ramach politologii	84
3. Autonomizacja dyscypliny „stosunki międzynarodowe”	87

Rozdział piąty

Metody badania stosunków międzynarodowych	95
1. Pojęcie metody, techniki i narzędzi badawczych	95
2. Ogólnometodologiczne zasady poznania (wyznaczniki metodyczności)....	95
3. Metody ogólnologiczne	96
4. Metody empiryczne	98
5. Metody badań teoretycznych	98

Część II

ASPEKT PODMIOTOWY STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH 101

Rozdział szósty

Uczestnictwo i podmiotowość prawna w stosunkach międzynarodowych	103
1. Pojęcie uczestnictwa (podmiotowości)	104
2. Rodzaje uczestnictwa w stosunkach międzynarodowych	111
3. Problematyka instytucji uznania w stosunkach międzynarodowych	116
4. Państwa jako podmioty prawa międzynarodowego	134
5. Jednostki terytorialne <i>sui generis</i> jako podmioty prawa międzynarodowego	190
6. Jednostki nieterytoriałne <i>sui generis</i> jako podmioty prawa międzynarodowego	219

7. Narody jako podmioty prawa międzynarodowego	229
8. Organizacje międzynarodowe jako podmioty prawa międzynarodowego	229
9. Osoby fizyczne i prawne jako podmioty prawa międzynarodowego	232

Rozdział siódmy

Państwa jako uczestnicy stosunków międzynarodowych	239
1. Instytucja państwa narodowego	239
2. Powstawanie państw	240
3. Upadek państw	246
4. Kryteria typologii państw we współczesnym świecie	251
5. Podstawowe cechy państw w porządku międzynarodowym	262
6. Poglądy na pozycję państwa w stosunkach międzynarodowych	269
7. Organy państwa w stosunkach międzynarodowych	272
8. Odpowiedzialność międzynarodowa państwa	284
9. Sukcesja państw	293

Rozdział ósmy

Narody i religie jako uczestnicy stosunków międzynarodowych	311
1. Uwagi wstępne	311
2. Problemy z definicją narodu	312
3. Nacjonalizm	318
4. Kwestia narodowa	325
5. Prawo narodów do samostanowienia	326
6. Religie jako uczestnicy stosunków międzynarodowych	347

Rozdział dziewiąty

Organizacje międzynarodowe jako uczestnicy stosunków międzynarodowych	361
1. Geneza organizacji międzynarodowych	361
2. Typologia organizacji międzynarodowych	366
3. Międzynarodowe organizacje rządowe (International Government Organizations – IGOs)	367
4. Międzynarodowe organizacje pozarządowe (International Non-Government Organizations – INGOs)	374
5. Funkcje i znaczenie organizacji międzynarodowych	383

Część III

ASPEKT PRZEDMIOTOWY STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH ... 389

Rozdział dziesiąty

Konwencjonalne i niekonwencjonalne sposoby regulacji stosunków międzynarodowych	391
1. Podział regulacji stosunków między podmiotami międzynarodowymi	391
2. Pojęcie i ogólna charakterystyka regulacji konwencjonalnych	392
3. Prawo międzynarodowe	396
4. Obyczaj międzynarodowy	435
5. Regulacje niekonwencjonalne	437

Rozdział jedenasty

Struktura i ewolucja systemu międzynarodowego	441
1. System jako metoda naukowa badająca stosunki międzynarodowe	441
2. System jako rzeczywistość społeczna	444
3. Typy systemów międzynarodowych	446
4. Państwo w systemie międzynarodowym	451

Rozdział dwunasty

Prawa rozwoju i zmienności stosunków międzynarodowych	455
1. Prawo oddziaływań międzynarodowych	455
2. Prawo internacjonalizacji	457
3. Prawo współzależności międzynarodowych	461
4. Prawo instytucjonalizacji	464

Rozdział trzynasty

Polityka zagraniczna	467
1. Pojęcie polityki zagranicznej	467
2. Podmioty polityki zagranicznej	468
3. Cele polityki zagranicznej	468
4. Strategia i taktyka oraz metody i środki polityki zagranicznej	472
5. Determinanty polityki zagranicznej	473
6. Funkcje polityki zagranicznej	477

Rozdział czternasty

Spory i konflikty międzynarodowe	479
1. Pojęcie i podział sporów oraz konfliktów międzynarodowych	479
2. Główne przyczyny sporów i konfliktów międzynarodowych	485
3. Sposoby pokojowego rozwiązywania sporów międzynarodowych	488
4. Prawo międzynarodowe wobec wojny	502

Rozdział piętnasty

Bezpieczeństwo międzynarodowe	529
1. Pojęcie bezpieczeństwa międzynarodowego	529
2. Główne tendencje ewolucji bezpieczeństwa międzynarodowego do lat 90. XX w.	535
3. Perspektywy bezpieczeństwa międzynarodowego w XXI w.	541

Wybrana literatura z zakresu stosunków międzynarodowych	549
Podręczniki	549
Encyklopedie i leksykony	550
Zbiory dokumentów	550
Inne	550
Literatura obcojęzyczna	552
Czasopisma polskie i zagraniczne podejmujące problematykę stosun- ków międzynarodowych	555

Aneks

Część I (opr. Grzegorz Skorobohaty)	570
Część II (opr. Radosław Zenderowski)	650
Spis schematów, tabel, diagramów i zestawień	665